

Excelenței Sale Reverend
Mons. Francesco LAMBIASI
Episcop de Rimini

Excelența Reverendissima!

Și anul acesta Sfântul Părinte Francisc dorește să adreseze, prin Dumneavoastră, un salut cordial organizatorilor, voluntarilor și participanților la cea de-a XXXIX-a ediție a *Meetingului pentru prietenia între popoare*, salut căruia îi alătur urarea mea personală pentru reușita evenimentului.

Titlul *Meetingului* - «Forțele care mișcă istoria sunt aceleași cu cele care îl fac fericit pe om» –, reia o expresia de-a lui Don Giussani și face trimitere la acea cotitură crucială ce a avut loc în societatea anilor '68, ale cărei efecte nu s-au epuizat nici la cincizeci de ani distanță, astfel încât Papa Francisc afirmă că «astăzi nu trăim o epocă a schimbării cât o schimbare a epocii» (*Discurs ținut la cel de-al V-lea Congres național al Bisericii Italiene*, Florența, 10 noiembrie 2015).

Ruptura de trecut a devenit imperativul categoric al unei generații care își pune speranțele într-o revoluție a structurilor capabile să asigure o mai mare autenticitate a vieții. Mulți credincioși au cedat în fața șarmului unei astfel de perspective și au făcut din credință un moralism care, considerând Harul de la sine înțeles, se baza pe eforturile unei realizări practice a unei lumi mai bune.

De aceea este semnificativ faptul că, în acel context, unui tânăr cuprins cu totul de căutarea „forțelor care domină istoria”, Don Giussani i-a spus așa: «Forțele care mișcă istoria sunt aceleași cu cele care îl fac fericit pe om» (*Viața lui don Giussani*, BUR 2014, p. 412). Cu aceste cuvinte îl provoca să verifice care erau acele forțe care schimbă istoria, ridicând ștacheta cu care să își măsoare tentativa revoluționară.

Ce s-a întâmplat cu acea tentativă? Ce a rămas din acea dorință de a schimba totul? Acesta nu este locul acum pentru un bilanț al istoriei, dar putem resimți anumite simptome care derivă din situația actuală a Occidentului. Ne-am întors la reconstruirea de ziduri, în loc să construim poduri. Oamenii tind să fie închiși, în loc să fie deschiși în fața celui alt diferit de noi. Crește indiferența, mai degrabă decât dorința de a lua inițiativa unei schimbări. Predomină un sentiment de frică asupra încrederii în viitor. Și ne întrebăm dacă în această jumătate de secol lumea a devenit mai locuibilă sau nu.

Această întrebare se referă și la noi, creștinii, care am trecut prin perioada lui '68 și care acum suntem chemați să reflectăm, împreună cu mulți alți protagoniști, și să ne întrebăm: ce anume am învățat? Ce anume putem păstra ca pe o comoară?

Dintotdeauna tentația omului a fost aceea de a se gândi că inteligența sa și capacitățile sale sunt principiile care domină lumea; o pretenție care se realizează în două moduri: «Unul e fascinația gnosticismului, [...] în care individul, în fond, rămâne închis în imanența propriei sale rațiuni sau a sentimentelor sale. Al doilea este neopelagianismul [...] celor care, în fond, se încred exclusiv în propriile forțe» (Exort. Ap. *Evangelii gaudium*, 94).

Dar atunci, creștinul care vrea să evite aceste două tentații trebuie în mod obligatoriu să renunțe la dorința de schimbare? Nu, nu este vorba de a se retrage din lume pentru a nu risca să greșim și pentru a-i păstra credinței un soi de puritate necontaminată, pentru că «o credință autentică [...] implică întotdeauna o dorință profundă de a schimba lumea» (*ibid.*, 183), de a mișca istoria, așa cum spune titlul *Meetingului*.

Mulți se vor întreba: oare se poate? Creștinul nu poate renunța să viseze la schimbarea lumii în mai bine. E rezonabil să visezi așa ceva, pentru că la baza acestei certitudini se află convingerea profundă că Cristos este începutul lumii celei noi, pe care Papa Francisc o sintetizează cu aceste cuvinte: «Învierea sa nu este ceva din trecut; conține o forță de viață care a străpuns lumea. Acolo unde pare că totul ar fi mort, din fiecare colț apar din nou bobocii învierii. Este o forță fără asemănare. [...] În mijlocul întunericului începe mereu să răsară ceva nou» (*ibid.*, 276).

Am văzut în acțiune această „forță de viață” în multe situații de-a lungul istoriei. Cum să nu ne amintim cealaltă schimbare de epocă ce a schimbat lumea? A vorbit Sfântul Părinte despre asta episcopatul european, anul trecut: «La apusul civilizației antice, în timp ce laurii Romei se transformau în acele ruine pe care până și în ziua de azi le putem admira în oraș; în timp ce noi popoare puneau presiune pe granițele anticului Imperiu, un tânăr a făcut să răsunе vocea Psalmistului: „Care om dorește viața și dorește să aibă zile fericite?”. Prin propunerea acestei întrebări în Prologul Regulii, sfântul Benedict [...] nu vorbește despre condiția socială, nici de bogăție, nici de puterea deținută. El face apel la natura comună a fiecărei ființe umane, care, oricare ar fi condiția ei, dorește cu ardoare viața și vrea zile fericite» (*Discurs despre Europa*, 28 octombrie 2017).

Cine va salva, azi, această dorință care sălășluiește, chiar și în mod confuz, în inima omului? Doar ceva care este a înălțimea dorinței sale infinite. Dacă, într-adevăr, dorința nu găsește un obiect adecvat, rămâne blocată și nicio promisiune, nicio inițiativă nu o vor putea urni. Din acest punct de vedere, «e categoric posibil ca epoca modernă, ce a început cu o atât de excepțională și promițătoare prosperitate a activității umane, să sfârșească în cea mai mortală și mai sterilă pasivitate pe care s-o fi cunoscut vreodată istoria» (H. Arendt, *Vita activa. La condizione umana*, Milano 1994, 239-240).

Niciun efort, nicio revoluție nu poate satisface inima omului. Doar Dumnezeu, care ne-a făcut cu o dorință infinită, o poate umple de prezența sa infinită; de aceea s-a făcut om: pentru ca oamenii să îl poată întâlni pe Cel care salvează și împlinește dorința de a avea zile fericite, așa cum amintește un fragment din *Documentul de la Aparecida* (29 iunie 2007), rod al celei de-a V-a Conferințe a episcopatului Continentului latino-american și a Caraibelor. Sfântul Părinte, mulțumind pentru expoziția dedicată marelui Sanctuar marian de la Aparecida, oferă acest fragment ca și contribuție la aprofundarea temei *Meetingului*: «Evenimentul lui Cristos este [...] începutul acestui subiect nou care se naște în istorie [...]: „La începutul ființării creștine nu se află o decizie etică sau o mare idee, ci chiar întâlnirea cu un eveniment, cu o Persoană, care îi conferă vieții un nou orizont și, odată cu acesta, direcția decisivă” (*Deus caritas est*, 1). Natura însăși a creștinismului constă, așadar, în recunoașterea prezenței lui Isus și urmarea lui. Aceasta a fost experiența acelor primi discipoli care, întâlnindu-l pe Isus, au rămas fascinați și plini de uimire în fața figurii extraordinare a celui care le vorbea, în fața modului în care îi trata, dând răspunsuri la foamea și setea de viață a inimilor lor. Evanghelistul Ioan ne-a povestit, cu o forță fantastică,

impactul pe care persoana lui Isus l-a produs asupra primilor discipoli, Ioan și Andrei, care l-au întâlnit. Totul începe cu întrebarea: „Ce căutați?” (*In* 1,38). Căreia i-a urmat invitația de a trăi o experiență: „Veniți și veți vedea” (*In* 1,39). Această povestire va rămâne în istorie ca sinteză unică a metodei creștine» (*Doc. de la Aparecida*, 243-244).

Sfântul Părinte urează ca *Meetingul* din acest an să fie, pentru toți cei care participă, o ocazie de a aprofunda sau pentru a primi invitația Domnului Isus: «Veniți și veți vedea». Aceasta este forța care, în timp ce îl eliberează pe om de sclavia „falselor infinite”, care promit fericirea fără a o putea asigura, îl face pe om protagonist nou pe scena lumii, chemat să facă din istorie locul întâlnirii fiilor lui Dumnezeu cu Tatăl lor și a fraților între ei.

În timp ce vă asigură de rugăciunile sale ca să fiți la înălțimea acestei provocări entuziasmante, Papa Francisc vă cere să vă rugați pentru el și pentru Întâlnirea mondială a familiilor care va avea loc la Dublin, în zilele de 25 și 26 august ale anului curent.

Alăturând și urarea mea personală, însoțită de rugăciune, profit de ocazie pentru a-mi confirma sentimentele de distins respect.

Card. PIETRO PAROLIN
Secretar de Stat